

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI

H O T Ă R Ă R E

**pentru modificarea Regulamentului cu privire la clasificarea activelor
și angajamentelor condiționale, aprobat prin Hotărârea Consiliului
de administrație al Băncii Naționale a Moldovei nr. 231/2011**

nr. 290 din 14.11.2024

(în vigoare 01.07.2025)

Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 481 art. 913 din 20.11.2024

* * *

În temeiul art.27 alin.(1) lit.c) din Legea nr.548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr.297-300, art.544) și al art.83 din Legea nr.202/2017 privind activitatea băncilor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.434-439, art.727), Comitetul executiv al Băncii Naționale a Moldovei

HOTĂRĂȘTE:

1. Regulamentul cu privire la clasificarea activelor și angajamentelor condiționale, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al Băncii Naționale a Moldovei nr.231/2011 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2011, nr.216-221, art.2007), înregistrat la Ministerul Justiției al Republicii Moldova la 1 decembrie 2011 cu nr.856, cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1) La punctul 1:

a) după cuvintele "către bănci" se completează cu cuvintele "în scopuri prudentiale";

b) subpunctul 1):

la litera c) cuvintele "păstrate până la scadență" se substituie cu cuvintele "la cost amortizat";

litera d) va avea următorul cuprins:

"d) deținerile băncilor în capitalul întreprinderilor;;

la litera e) după textul "overdrafturile temporare permise," se completează cu textul " overdrafturile neautorizate ce depășesc suma de 100 de lei,;"

la litera i) cuvântul "posesiune" se substituie cu cuvântul "posesie";

c) subpunctul 2):

în primul alineat textul "(cu excepția celor care conform prevederilor contractelor încheiate între client și bancă pot fi anulate/revocate necondiționat de către bancă)" se substituie cu textul "(cu excepția celor care conform punctului 4 din anexa nr.1 la Regulamentul cu privire la tratamentul riscului de credit pentru bănci potrivit abordării standardizate, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.111/2018 (în continuare - *Regulamentul nr.111/2018*), sunt distribuite la categoria cu risc scăzut)";

la litera a) cuvintele "cotelor de participare la capital" se substituie cu cuvintele "deținerilor băncilor în capitalul întreprinderilor";

se completează cu litera c¹) cu următorul cuprins:

"c¹) obligații de plasare a depozitelor în viitor;;

litera f) se abrogă;

2) La punctul 2 litera g) textul "la art.29 din Legea contabilității" se substituie cu textul "de Legea contabilității și raportării financiare nr.287/2017";

3) La punctul 7 textul "capitalul de gradul I se diminuează cu diferența respectivă" se substituie cu textul "diferența respectivă se deduce din fondurile proprii de nivel 1 de bază";

4) La punctul 8 textul "asigurărilor enumerate în punctul 2, subpunctul 5) din Regulamentul cu privire la expunerile "mari"" se substituie cu textul "garanțiilor menționate la punctul 36 subpunctele 3) și 6) din Regulamentul cu privire la expunerile mari, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.109/2019 (în continuare - Regulamentul nr.109/2019), dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute de aceste subpuncte.";

5) La punctul 9:

a) litera a) se completează cu textul:

"Situția financiară curentă a persoanelor juridice se va evalua cel puțin în baza bilanțului contabil, a situației de profit și pierdere, a situației modificărilor capitalului propriu și a situației fluxurilor de numerar, actualizate semestrial, cu excepția debitorilor, la care suma tuturor creditelor (suma specificată în contract):

- depășește echivalentul sumei de 5 milioane de lei, pentru care obținerea, analiza și monitorizarea informației privind situația financiară va fi cu o periodicitate trimestrială;

- nu depășește echivalentul sumei de 1 milion de lei, pentru care obținerea, analiza și monitorizarea informației privind situația financiară va fi cu o periodicitate anuală.

Pentru persoanele juridice banca va obține situațiile financiare trimestriale/semestriale în termen de 60 de zile și cele anuale în termen de 120 de zile de la ultima zi a perioadei de gestiune.

Situția financiară curentă a persoanelor fizice care practică activitate de întreprinzător, a întreprinderilor individuale, a gospodăriilor țărănești, a persoanelor fizice care practică activitate profesională în sectorul justiției și a birourilor înființate de acestea, precum și a cabinetelor individuale ale medicilor de familie se va evalua cu periodicitatea prevăzută pentru persoanele juridice în baza situațiilor financiare prescurtate sau simplificate sau, după caz, în baza indicatorilor, stabiliți de către bancă, privind situația patrimonială și financiară a acestora, dar care vor include obligatoriu informații privind veniturile din vânzări, profitul net înregistrat, situația mișcărilor de numerar, creanțele, capitalul propriu și datoriile acestora. Pentru persoanele menționate în prezentul alineat banca va obține situațiile financiare semestriale în termen de 60 de zile și cele anuale în termen de 120 de zile de la ultima zi a perioadei de gestiune.

Situția financiară curentă a persoanelor fizice care nu practică activitate de întreprinzător se va evalua cel puțin anual în baza indicatorilor stabiliți de bancă privind situația patrimonială și financiară a acestora care se va obține în termen de 120 de zile de la ultima zi a perioadei de gestiune;"

b) la litera c) cuvântul "și" se substituie cu textul "și/sau";

c) litera h) după cuvântul "asigurătorului" se completează cu textul ", cu excepția creditelor acordate persoanelor fizice în sumă (suma specificată în contract) cumulativă de până la 400 mii de lei și a creditelor acordate persoanelor juridice, persoanelor fizice care practică activitate de întreprinzător, întreprinderilor individuale, gospodăriilor țărănești, persoanelor fizice care practică activitate profesională în sectorul justiției și birourilor înființate de acestea, precum și cabinetelor individuale ale medicilor de familie în sumă (suma specificată în contract) cumulativă de până la 1 milion de lei.

În cazul debitorilor - persoane fizice, situația financiară a fidejursorilor se va evalua cel puțin anual, indiferent de tipul fidejursorului.

În cazul debitorilor - persoane juridice și al debitorilor - persoane fizice care practică activitate de întreprinzător, al întreprinderilor individuale, al gospodăriilor țărănești, al persoanelor fizice care practică activitate profesională în sectorul justiției și al birourilor înființate de acestea, precum și al cabinetelor individuale ale medicilor de familie, situațiile financiare ale fidejutorilor se vor evalua cel puțin semestrial, cu excepția fidejutorilor - persoane fizice care nu practică activitate de întreprinzător, a căror situație financiară se va evalua cel puțin anual, indiferent de tipul debitorului";

6) La punctul 10 textul "în conformitate cu cerințele Băncii Naționale a Moldovei aferente raportării privind evaluarea suficienței capitalului ponderat la risc" se substituie cu textul "în conformitate cu cerințele punctelor 6 și 7 din Regulamentul nr.111/2018";

7) Punctul 12 va avea următorul cuprins:

"12. Nu se supun clasificării și nu se calculează reduceri pentru pierderi la:

a) elementele de active/angajamente condiționale menționate la punctul 6 din Regulamentul nr.109/2019;

b) elementele de active/angajamente condiționale menționate la punctul 36 subpunctele 1) - 6) și 8) - 10) din Regulamentul nr.109/2019;

c) overdrafturile neautorizate ce nu depășesc suma de 100 de lei.";

8) La punctul 13 litera e) textul "(cel puțin trimestrial) și privind sursele de rambursare a datoriilor, precum și alte documente aferente activității contrapărții" se substituie cu textul "și a persoanei care constituie o garanție personală (fidejusiune) pentru datoriile contrapărții, cu excepția cazurilor când fidejusiunea constituie:

- o garanție suplimentară care nu reprezintă tipul principal de garanție a creditului;

- o garanție a creditelor acordate persoanelor fizice în sumă (suma specificată în contract) cumulativă de până la 400 mii de lei;

- o garanție a creditelor acordate persoanelor juridice, persoanelor fizice care practică activitate de întreprinzător, întreprinderilor individuale, gospodăriilor țărănești, persoanelor fizice care practică activitate profesională în sectorul justiției și birourilor înființate de acestea, precum și cabinetelor individuale ale medicilor de familie în sumă (suma specificată în contract) cumulativă de până la 1 milion de lei;"

9) Punctul 14:

a) se completează cu litera a¹) cu următorul cuprins:

"a¹) asupra garanției este aplicat sechestrul sau interdicția, altele decât cele aplicate în favoarea băncii. Prevederea nu se aplică în cazul în care la un activ există garanții suficiente în afară de cele sechestrate sau cu interdicții. Verificarea existenței sechestrului/interdicțiilor asupra garanției se efectuează periodic, după cum urmează: pentru bunurile imobile - cel puțin anual, pentru celelalte tipuri de garanții - în conformitate cu politicile și procedurile interne ale băncii;"

b) se completează cu litera e¹) cu următorul cuprins:

"e¹) activul este utilizat în alte scopuri decât cele prevăzute în contract, în valoare ce nu depășește 5% din suma activului inițial (suma specificată în contract), cu excepția creditelor prevăzute la punctul 33;"

10) Punctul 15:

a) în primul alineat cuvintele "și persistă" se substituie cu cuvintele "provocat de";

b) litera b) va avea următorul cuprins:

"b) garanția este insuficientă sau se înrăutățește (ca rezultat al actualizării valorii de gaj nu se respectă gradul de acoperire cu gaj, stabilit de Consiliul băncii în reglementările interne ale băncii);

c) la litera c) textul "(cel puțin trimestrial)," se substituie cu cuvântul "și", iar după textul "personală (fidejusiune)" se completează cu textul "pentru datoriile contrapărții";

d) litera c¹) se completează cu textul " , în valoare ce depășește 5% din suma activului inițial (suma specificată în contract), cu excepția creditelor prevăzute la punctul 33";

e) se completează cu litera c²) cu următorul cuprins:

"c²) graficul de rambursare a sumei de bază a activului nu corespunde specificului de activitate a debitorului sau scopului activului și nu există o justificare în acest sens;"

f) se completează cu litera d¹) cu următorul cuprins:

"d¹) contrapartea admite plăți expirate de la 31 de zile până la 90 de zile cel puțin de două ori pe parcursul ultimelor 6 luni până la data clasificării;"

11) Punctul 16:

a) se completează cu litera b¹) cu următorul cuprins:

"b¹) contrapartea admite plăți expirate de la 91 de zile cel puțin de două ori pe parcursul ultimelor 9 luni până la data clasificării;"

b) litera e) după cuvântul "activul" se completează cu textul "/angajamentul condițional";

12) Punctul 21 va avea următorul cuprins:

"21. În cazul în care contrapartea băncii dispune de mai multe active/angajamente condiționale acordate de aceeași bancă și oricare dintre acestea sunt clasificate ca neperformante, toate datoriile contrapărții vor fi clasificate în cea mai dură categorie de active/angajamente condiționale neperformante, în care a fost clasificată cel puțin una din datoriile contrapărții.

În cazul debitorilor ce fac parte dintr-un grup de clienți aflați în legătură (conform noțiunii "grup de clienți aflați în legătură" definite în Regulamentul nr.109/2019) cu contrapartea, activele/angajamentele condiționale acordate debitorilor din acest grup se clasifică în cea mai dură categorie în care sunt clasificate datoriile contrapărții, dacă se întrunesc cumulativ următoarele criterii:

a) banca are expuneri neperformante față de contraparte care sunt clasificate într-o categorie mai dură față de expunerile altor debitori din grupul de clienți aflați în legătură;

b) debitorul se află în relație de strânsă legătură pe baza dependenței economice stabilită în conformitate cu prevederile Secțiunii 3 Capitolului 1 din anexa nr.2 la Regulamentul nr.109/2019 (debitorii care urmează a fi clasificați mai dur sunt dependenți economic de contrapartea neperformantă).";

13) Punctul 21¹ se abrogă;

14) Punctul 22 va avea următorul cuprins:

"22. În cazul în care satisfacerea creanțelor băncii aferente anumitor active/angajamente condiționale evaluate conform punctelor 13-17 poate fi influențată și de circumstanțele, și de condițiile existente într-o țară străină ca urmare a evaluării activelor/angajamentelor condiționale respective, acestea se vor include în una din următoarele categorii (conform nivelului de calitate a creditului prevăzut în anexa nr.4 la Regulamentul nr.111/2018):

1) Standard – corespunde cu nivelul 1 sau 2 de calitate a creditului;

2) Supravegheat – corespunde cu nivelul 3 de calitate a creditului;

3) Substandard – corespunde cu nivelul 4 de calitate a creditului;

4) Dubios (îndoielnic) – corespunde cu nivelul 5 de calitate a creditului;

5) Compromis (pierderi) – corespunde cu nivelul 6 de calitate a creditului.";

15) La punctul 23 cuvintele "agenție" și "agenției" se substituie în ambele cazuri cu textul "ECAI";

16) La punctul 24 cuvintele "una dintre agențiile menționate la" se substituie cu textul "ECAI în condițiile";

17) La punctele 25 și 27 textul " , 21¹" se exclude;

18) Capitolul V se abrogă;

19) La punctul 30:

a) primul alineat, după cuvintele "liniilor de credit" se completează cu textul ", inclusiv revolving," și după cuvintele "plățile sînt achitate" se completează cu textul "și situația financiară atestă capacitatea de executare a angajamentelor de către debitor";

b) la subpunctul 1) ultima propoziție se substituie cu următorul alineat:

"În cazul în care activul a fost prelungit de două ori și mai mult din cauza situației financiare instabile, acesta se reclassifică nu mai sus de categoria "substandard" pe parcursul următoarelor 12 luni sau până la scadența activului, în cazul în care maturitatea reziduală este mai mică de 12 luni. Ulterior prelungirii, dacă dobânda activului/angajamentului condițional va fi achitată regulat (cel puțin lunar), iar suma de bază va fi achitată cel puțin trimestrial în rate aproximativ egale în decursul a 12 luni consecutive și situația financiară atestă capacitatea de executare a angajamentelor de către debitor, acestea pot fi clasificate mai favorabil în funcție de circumstanțe, dar nu mai sus de categoria "supravegheat". În caz contrar, se face o clasificare mai dură.";

20) Punctul 33:

a) primul alineat va avea următorul cuprins:

"Creditul de consum, creditul acordat salariatului băncii (negarantat prin gaj sau alte mijloace de garantare) în valoare (suma specificată în contract) de până la 400 mii de lei și creditul acordat persoanei juridice, persoanei fizice care practică activitate de întreprinzător, întreprinderii individuale, gospodăriei țărănești, persoanei fizice care practică activitate profesională în sectorul justiției și birourilor înființate de acestea, precum și cabinetelor individuale ale medicilor de familie în valoare (suma specificată în contract) de până la 1 milion de lei care nu este garantat cu gaj sau prin alte mijloace de garantare, a căror rambursare se bazează numai pe obligația debitorului și pe procedurile asigurătorii interne ale băncii, precum și datoriile debitoare ale persoanelor fizice și juridice în valoarea respectivă se clasifică în felul următor:";

b) se completează cu textul "În cazul în care suma tuturor creditelor (suma specificată în contract) acordate în condițiile acestui punct unui debitor depășește valorile creditelor indicate în prezentul punct, clasificarea acestora se efectuează în conformitate cu punctele 14 - 17.";

21) La punctul 33¹ în primul alineat textul "de pînă la 100 mii lei, cu excepția celor de consum" se substituie cu textul "(suma specificată în contract) de până la 400 mii de lei în cazul persoanelor fizice care nu practică activitate de întreprinzător și de până la 1 milion de lei în cazul persoanelor juridice, persoanelor fizice care practică activitate de întreprinzător, întreprinderilor individuale, gospodăriilor țărănești, persoanelor fizice care practică activitate profesională în sectorul justiției și birourilor înființate de acestea, precum și cabinetelor individuale ale medicilor de familie, cu excepția creditelor prevăzute la punctul 33";

22) La punctul 34 în propoziția a doua cuvintele "se ține cont și de situația financiară a acestora" se substituie cu textul ", persoanelor fizice care practică activitate de întreprinzător, întreprinderilor individuale, gospodăriilor țărănești, persoanelor fizice care practică activitate profesională în sectorul justiției și birourilor

înființate de acestea, precum și cabinetelor individuale ale medicilor de familie se ține cont și de situația financiară a acestora, iar în cazul persoanelor fizice care nu practică activitate de întreprinzător și care pe parcursul ultimelor 6 luni au înregistrat plăți expirate - de veniturile confirmate (noțiune prevăzută de Regulamentul privind creditarea responsabilă a consumatorilor de către bănci, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.101/2022)";

23) La punctul 35¹:

a) litera a), după cuvintele "a căror valoare" se completează cu textul "(suma specificată în contract)";

b) litera b), după cuvintele "în proprietatea debitorului" se completează cu textul "sau a asociatului care exercită controlul asupra acestuia, sau a beneficiarului efectiv al debitorului, în cazul în care debitorul este o persoană juridică";

24) La punctul 37 în prima propoziție cuvintele "cotelor de participare la capital" se substituie cu cuvintele "deținerilor băncilor în capitalul întreprinderilor", iar cuvintele "ai agentului economic în care banca deține cote de participare la capital" se substituie cu cuvintele "al întreprinderii în care banca are dețineri";

25) Punctul 39:

a) la subpunctele 1) și 2) cuvintele "propriilor reglementări" se substituie cu cuvintele "reglementărilor interne";

b) la subpunctul 2) textul "creditelor acordate Guvernului Republicii Moldova," se exclude;

c) la subpunctul 3):

în prima propoziție după cuvintele "decizii de acordare" se completează cu textul (maximum 30 de zile) și textul "dea acceptul de a prezenta informația la birourile istoriilor de credite" se substituie cu textul "prezintă alte informații relevante privind istoria sa de credit";

ultima propoziție se exclude;

d) subpunctul 4) se completează cu textul:

"Prevederile respective nu se aplică creditelor acordate persoanelor fizice în sumă (suma specificată în contract) cumulativă de până la 400 mii de lei și creditelor acordate persoanelor juridice, persoanelor fizice care practică activitate de întreprinzător, întreprinderilor individuale, gospodăriilor țărănești, persoanelor fizice care practică activitate profesională în sectorul justiției și birourilor înființate de acestea, precum și cabinetelor individuale ale medicilor de familie în sumă (suma specificată în contract) cumulativă de până la 1 milion de lei.";

e) se completează cu subpunctul 5) cu următorul cuprins:

"5) Angajamentele condiționale noi de acordare a creditelor se clasifică conform prevederilor capitolului III, cu excepția prevederilor aferente gajului/garanției prevăzute la punctele 13-17, dacă acordarea sumei integrale sau a fiecărei tranșe a creditului aferent angajamentului condițional este determinată de constituirea gajului/garanției suficiente pentru acoperirea creditului care va fi eliberat și dacă este oferit de către bancă un termen, ce nu depășește 60 de zile de la data debursării sumei inițiale a creditului sau a tranșei acestuia, pentru înregistrarea gajului/garanției.";

26) La punctele 40 și 40¹ cuvântul "posesiune" se substituie cu cuvântul "posesie";

27) La punctul 42 cuvintele "băncii până la achitarea impozitelor și a altor plăți obligatorii" se substituie cu textul "anului curent sau, în caz de insuficiență, din profitul anilor precedenți";

28) Punctul 43, după cuvintele "nedistribuit al" se completează cu textul "anului curent și/sau profitul anilor precedenți al", iar cuvintele "capitalul de gradul I" se substituie cu cuvintele "fondurile proprii de nivel 1 de bază";

29) Punctul 45 va avea următorul cuprins:

"45. Banca nu acordă mijloace bănești, inclusiv mijloace bănești suplimentare, în scopul achitării de către contraparte a datoriilor (suma de bază a activului și/sau angajamentului condițional, dobânzile, penalitățile și/sau alte plăți aferente acestuia) sale față de bancă sau a datoriilor față de bancă ale persoanelor afiliate sau aflate în legătură cu contrapartea, cu excepția:

1) cazurilor de răscumpărare a datoriei debitorului de la altă bancă, de la o organizație de creditare nebanară și de la asociația de economii și împrumut;

2) cazurilor de consolidare a datoriilor debitorului băncii - persoană fizică ce nu practică activitate de întreprinzător cu posibilitatea majorării limitei de creditare, respectând, cumulativ, următoarele condiții:

a) pe durata vieții creditelor se admite doar o singură consolidare;

b) scadența datoriei consolidate nu va depăși cea mai mare scadență a datoriilor consolidate;

c) cea mai mare datorie pe care o înregistrează debitorul la data consolidării nu depășește 50% din valoarea datoriei consolidate;

d) debitorul nu a reținut plățile aferente datoriilor înregistrate mai mult de 30 de zile pe parcursul ultimelor 6 luni până la data consolidării;

e) limita datoriei consolidate va fi stabilită în conformitate cu capacitatea de rambursare curentă și viitoare a datoriei de către debitor, pornind de la politicile și procedurile băncii de administrare a riscurilor de credit.";

30) Se completează cu punctul 45¹ cu următorul cuprins:

"45¹. Datoria contrapărții rezultată din consolidarea mai multor datorii ale acesteia va fi clasificată, la data consolidării, nu mai sus de categoria cea mai dură în care a fost clasificată cel puțin una dintre datoriile contrapărții până la consolidare.".

2. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data de 1 iulie 2025.

[Pct.2 în redacția Hot.BNM nr.331 din 19.12.2024, în vigoare 30.12.2024]

PREȘEDINTELE

COMITETULUI EXECUTIV

Anca-Dana DRAGU

Nr.290. Chișinău, 14 noiembrie 2024.